

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 27 listopada 2020 r.,

sprawy **Ł. B.**

skazanego z art.238 k.k., art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt II Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 18 lipca 2018r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu – adw. J. K. Kancelaria Adwokacka w B. - kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złotych osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

Ł. B. został oskarżony o to, że:

„I. w dniu 13 września 2016r w B. woj. (...) w Komendzie Powiatowej Policji, będąc przesłuchiwany w charakterze świadka złożył zawiadomienie o podrobieniu

faktur wystawianych na dane swojej firmy, tj. firmy Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe Ł. B. w związku z świadczeniem przez wymienioną firmę usług na rzecz A. K., P. P. K. S.C., wiedząc, że w przypadku przynajmniej jednej takiej faktury tego przestępstwa nie popełniono;

tj. o czyn z art.238 k.k.

1. w dniu 13 października 2016r w B. woj. (...) w Komendzie Powiatowej Policji w B., będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i zatajenie prawdy, przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu o sygn. akt RSD (...) nadzorowanym później przez Prokuraturę Okręgową w Z. za sygn. akt PO I Ds. [...] zeznał fałszywie, że nigdy nie wykonywał transakcji handlowych z A. K. , M. K. i P. P., nie świadczył im jako przedsiębiorca żadnych usług, oraz że nie wystawiał tym osobom żadnych faktur;

tj. o czyn z art.233 § 1 k.k.

2. w dniu 13 grudnia 2016r w B. woj. (...) w Komendzie Powiatowej Policji w B. , będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i zatajenie prawdy, przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu o sygn. akt RSD (...) nadzorowanym później przez Prokuraturę Okręgową w Z. za sygn. akt PO I Ds. (...) zeznał fałszywie, że nigdy nie wystawiał okazanych mu podczas przesłuchania faktur o nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014r, oraz że nigdy nie świadczył usług opisanych w tej fakturze oraz, że podpis, który na niej widnieje nie został nakreślony przez niego;

tj; o czyn z art.233 § 1 k.k.

3. w dniu 20 stycznia 2017r w B. woj. (...) w Komendzie Powiatowej Policji w B. , będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i zatajenie prawdy, podczas konfrontacji z P. P. przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu o sygn. akt RSD (...) nadzorowanym później przez Prokuraturę Okręgową w Z. za sygn. akt PO I Ds. (...) zeznał fałszywie, że nigdy nie wystawiał okazanej mu podczas przesłuchania w dniu 13 grudnia 2016r faktury o nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014r, oraz że nigdy nie świadczył usług opisanych w tej fakturze, oraz że podpis, który na niej widnieje nie został nakreślony przez niego, oraz że nigdy potem nie wykonywał transakcji

handlowych z (...)

tj. o czyn z art.233 § 1 k.k.

V. w dniu 20 stycznia 2017r w B. woj. (...) w Komendzie Powiatowej Policji w B., będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i zatajenie prawdy, podczas konfrontacji z A. K. przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu o sygn. akt RSD (...) nadzorowanym później przez Prokuraturę Okręgową w Z. za sygn. akt PO I Ds. (...) zeznał fałszywie, że nigdy nie wystawiał okazanej mu podczas przesłuchania w dniu 13 grudnia 2016r faktury o nr (. ..) z dnia 30 kwietnia 2014r, oraz że nigdy nie świadczył usług opisanych w tej fakturze, oraz że podpis, który na niej widnieje nie został nakreślony przez niego, oraz że nigdy potem nie wykonywał transakcji handlowych z (...)

tj. o czyn z art.233 § 1k.k.

VI. w dniu 28 listopada 2017r w Z. woj. (...) będąc pouczonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy i zatajenie prawdy, przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu o sygn. akt PO I Ds.(...) nadzorowanym później przez Prokuraturę Okręgową w Z. zeznał fałszywie, że o uzyskaniu lub możliwości uzyskania przez P. O. niezgodnie z przepisami dokumentu prawa jazdy informował w 2017r, daty dziennej nieustalonej, S. Z. w jego domu w miejscowości P.;

tj. o czyn z art.233 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 18 lipca 2018r., sygn. akt II K (...), oskarżonego Ł. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów wyczerpujących dyspozycję: w pkt. 1 - art.238 k.k. oraz w pkt. II, III, IV, V i VI - art. 233 § 1k.k. przy czym ustalił, że czyny z pkt. II, III, IV, V i VI stanowią ciąg przestępstw, o jakim mowa w art.91 § 1 k.k. i za to:

-za czyn z pkt. 1 na podstawie art.238 k.k. skazał na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

-za czyny z pkt. II, III, IV, V i VI na podstawie art. 233 § 1 k.k. w zw. z art.91 § 1k.k. skazał na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

-na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i jako łączną wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd

Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 27 maja 2020r., sygn. akt II Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisów przypisanych oskarżonemu w pkt IV i V wyeliminował sformułowania : „ oraz że nigdy potem nie dokonywał transakcji handlowych z (...) ”, a z opisu czynu przypisanego w pkt II wyeliminował stwierdzenie: „ nie dokonałem transakcji handlowych z (...)”, zaś słowo „im” zastąpił stwierdzeniem „ (...)”. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację wywiódł obrońca skazanego, zarzucając temu wyrokowi rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj.:

„1. art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez:

a) oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o przesłuchanie w charakterze świadków pracowników Ł. B. na okoliczności nieprzeprowadzania przez przedsiębiorstwo Ł. B. prac remontowych w remizie OSP w T. w sytuacji, gdy zeznania wnioskowanych świadków miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;

b) oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadka J. Z. na okoliczność czy prowadził rozmowy z posłem S. Z. na temat zarzutów stawianych oskarżonemu w niniejszej sprawie i jaka była treść tych rozmów - w sytuacji, gdy wniosek zmierzał do zweryfikowania wiarygodności zeznań świadka S. Z. , a tym samym dotyczył on okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

2. art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadka A. S. na okoliczność praktyki przygotowywania i podpisywania faktur w przedsiębiorstwie Ł. B. - w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy nie podjął żadnych czynności zmierzających do ustalenia miejsca pobytu wnioskowanego świadka, a zeznania tego świadka miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;

3. art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy inicjatywy dowodowej i nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z korespondencji via F. pomiędzy Ł. B. a S. Z. - w sytuacji, gdy oskarżony wskazywał, że informacje na temat nieprawidłowości w uzyskaniu przez P. O. prawa jazdy mógł przekazywać S. Z. poprzez wiadomość na F.;

4. art. 7 k.p.k. poprzez obdarzenie walorem wiarygodności przez Sądy obydwu instancji zeznań świadka S. Z. w zakresie szczegółów rozmów pomiędzy tym świadkiem a oskarżonym na temat nieprawidłowości w uzyskaniu przez P. O. prawa jazdy wbrew zasadom prawidłowego rozumowania – w sytuacji, gdy – wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego - zeznania te nie były stanowcze, oskarżony nie miał żadnego motywu do składania fałszywych zeznań w tym zakresie, zaś S. Z. mógł być zainteresowany nieprzyznawaniem się do posiadania informacji w tym temacie przed ich publicznym ujawnieniem.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z..

Prokurator Prokuratury Rejonowej w T. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co skutkowało jej oddaleniem, na posiedzeniu, w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

W myśl art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k.

Przypomnienie tego ograniczenia okazuje się być koniecznym skoro w kasacji, w jej pkt. 4, postawiono zarzut obrazy art. 7 k.p.k., który w realiach procesowych tej sprawy jest oczywiście niedopuszczalny jako skierowany do orzeczenia sądu pierwszej instancji. Przecież całkiem jasne jest, że sąd odwoławczy nie dokonywał własnej oceny dowodów a jedynie kontrolował prawidłowość ich oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, nie mogąc tym samym obrazić reguł wynikających z normy zawartej w art. 7 k.p.k. W ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie podkreślano, że zarzut obrazy art. 7 k.p.k. stawiany wyrokowi sądu odwoławczego może być skuteczny tylko wtedy, gdy sąd ten prowadził własne postępowanie dowodowe, względnie zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji, odmiennie ocenia przeprowadzone przez ten sąd dowody. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Do tej zatem konstatacji należy ograniczyć zakres ustosunkowania się do tego zarzutu. Warto jedynie wskazać, że analogicznej treści zarzut został postawiony w apelacji zaś Sąd odwoławczy zarzut

ten rozpoznał kontrolując rzetelnie prawidłowość rozważań Sądu I instancji odnośnie do oceny dowodów, o których w tym zarzucie jest mowa, tj. wyjaśnień oskarżonego i zeznań S. Z. . Jeśli zatem autor kasacji zamierzał podważyć rzetelność tej kontroli to należało postawić Sądowi odwoławczemu zarzut rażącej obrazy przynajmniej art. 457 § 3 k.p.k. Takiego zarzutu jednak nie ma.

Uwzględniając apelację odnośnie do zarzutu wskazującego na zaniechanie przez Sąd Rejonowy inicjatywy dowodowej w zakresie przeprowadzenia dowodów z dokumentacji medycznej poradni zdrowia psychicznego, w których leczył się Ł. B., Sąd w postępowaniu odwoławczym przeprowadził dowód z opinii sądowo - psychiatrycznej przy uprzednim uzupełnieniu materiału dowodowego o karty historii jego choroby. Następnie ocenił tą opinię w sposób prawidłowy w konsekwencji uznając, że jej wnioski i konkluzje są tożsame z wnioskami opinii sporządzonej w postępowaniu przygotowawczym.

Odnosząc się do kwestii „zaniechania przez Sąd Okręgowy inicjatywy dowodowej i nieprzeprowadzenia z urzędu dowodu z korespondencji via F. pomiędzy Ł. B. a S. Z.”, to rację ma prokurator przedstawiając w odpowiedzi na kasację pogląd, że uprawnienie do przeprowadzenia dowodów z urzędu w żadnej mierze nie jest równoznaczne z obowiązkiem przeprowadzenia wszystkich dowodów, jakie hipotetycznie mogłyby cokolwiek wnieść do sprawy. W końcu warto tu też podkreślić, że oddalenie wniosku o przeprowadzenie tego dowodu trudno uznać za niezasadne w sytuacji, w której sam oskarżony nie jest w stanie konsekwentnie stwierdzić w jakiej formie i okolicznościach miał przekazać Z. rzekome informacje dotyczące P. O. . Tym samym również ten zarzut skarżącego jest bezzasadny w stopniu oczywistym. Odnośnie natomiast do zarzutów związanych z oddaleniem wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka prokuratora J. Z. , to sytuacja jest w części analogiczna jak w przypadku pozostałych zarzutów obrazy art. 170 § 1 pkt. 2 i 4 k.p.k. W pierwszym rzędzie zauważyć trzeba, że materia ta wcześniej była już przedmiotem zarzutów stawianych w apelacji, tyle, że kwalifikowanych jako obraza art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., ponieważ ani obrońca ani oskarżony nie uważali za stosowne złożyć przed Sądem I instancji stosownych wniosków dowodowych. Skoro tak, to Sąd odwoławczy w zasadzie miał podstawy by te zarzuty uznać za oczywiście

bezzasadne tylko z tego właśnie powodu.

Pomimo tego, do wniosków dowodowych formułowanych przez obrońcę na rozprawie odwoławczej w dniu 3 grudnia 2019r., Sąd odwoławczy ustosunkował się wydając postanowienie o ich nieuwzględnieniu, tj. wniosków:

- o przesłuchanie wskazanych przez oskarżonego i jego obrońcę (we wniosku z 15.03.2019r.) pracowników Ł. B. w charakterze świadków na okoliczności przeprowadzenia przez firmę oskarżonego prac remontowych w OSP T. na zlecenie A. K. i P. P. argumentując, że ich zeznania nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, tym bardziej, że pracę na rzecz oskarżonego świadczyli nie tylko pracownicy formalnie przez niego zatrudnieni, ale także osoby, z którymi nie zawarł on umów o pracę ani innych umów cywilnoprawnych;

- o przesłuchanie A. S. , argumentując, że: „dowodu tego nie da się przeprowadzić, bowiem ani oskarżony, ani jego obrońca mimo znacznego upływu czasu, od złożenia tego wniosku, nie wskazali adresu, na jaki miałyby zostać wezwana A. S. w charakterze świadka”. (k- 563, tom III).

Natomiast na rozprawie odwoławczej w dniu 27 maja 2020r., Sąd postanowił na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. oddalić wniosek dowodowy obrońcy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka J. Z. , argumentując, że: „ ... obrońca nie posiada wiedzy, czy prokurator prowadził i w ogóle taką rozmowę ze świadkiem i czy odnosiła się ona do niniejszego postępowania. Tym samym wniosek dotyczy zdarzenia hipotetycznego. W związku z czym należy uznać, iż w sposób oczywisty zmierza on do przedłużenia postępowania. Takie wnioski były już przez 1 obrońcę składane, a dotyczyły m.in. dokumentów zawartych w aktach spraw IV P (...) i III K (...), kiedy obrońca po ich dołączeniu uznał, iż nie mają one żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy”.

W tym miejscu należy też odnotować, że w dniu 11 lutego 2020r. na rozprawie głównej Sąd Okręgowy zobowiązał strony do złożenia w terminie 7 dni wszelkich wniosków dowodowych, pod rygorem oddalenia ich stosownie do treści art. 170 § 1 pkt 6 k.p.k. Obrońca nie złożył wówczas omawianego wniosku dowodowego i już tylko sama ta okoliczność była wystarczająca do jego oddalenia na rozprawie w dniu 27 maja 2020r. Jednak – jak wynika z zacytowanego powyżej fragmentu uzasadnienia postanowienia – Sąd odwoławczy odniósł się i to trafnie do tego

wniosku.

Generalnie rzecz biorąc, oddalając wskazane wnioski dowodowe Sąd odwoławczy nie popełnił błędu dowolności w ich ocenie, a w każdym razie nie obraził w stopniu rażącym i mającym istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku przepisu art. 170 k.p.k. Zwłaszcza, że argumentacja przytoczona w kasacji a zmierzająca do wykazania, iż nastąpiła taka obraza jest mocno nieprzekonująca, co jest łatwo zauważalne jeśli zważyć na sformułowane tez dowodowych w taki sposób, że wyrażają one oczekiwanie, „może świadek coś wie” a przecież oparcie tez dowodowych na tego rodzaju założeniu nie może rzecz jasna przynieść oczekiwanych korzyści procesowych.

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania orzeczono o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej, przy zwolnieniu skazanego z obowiązku uiszczenia kosztów postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k.).